

Taalstage in Boldogasszonyfa

Toen ik vorig jaar plannen maakte om voor de derde maal in Hongarije aan mijn Hongaarse taalvaardigheid te gaan werken, besloot ik om het die zomer eens anders aan te gaan pakken. Het vertalen van Hongaarse teksten ging me redelijk af en ik had me een flinke woordenschat eigen gemaakt, maar het spreken en luisteren bleef daar voor mijn gevoel ver bij achter.

De spreekoefeningen op Hongaarse les en de sporadische spreeksessies met kennissen waren duidelijk niet voldoende om de door mij gewenste vooruitgang te boeken.

De dagelijkse omgang met Hongaren leek me de beste werkwijze, maar hoe kon ik dat realiseren? Ik had geen familie of kennissen in Hongarije en ook had ik geen eigen woning, waar ik periodiek tussen de Hongaren zou kunnen leven. De taalstages van mijn in Nederland inburgerende cursisten brachten mij op een idee. Waarom zocht ik niet een plek, waar ik als vrijwilliger tijdens het verrichten van hand- en spandiensten in contact kon komen met Hongaren? Het zou dan het beste zijn om tijdelijk bij mensen in te wonen. Aldus begon ik binnen mijn netwerk over mijn plannen te praten in de hoop een mogelijkheid te vinden die erbij aansloot. Ondertussen ging ik gewoon door met mijn gebruikelijke Hongaarse activiteiten, zoals het volgen van de wekelijkse lessen Hongaars, het lezen en herlezen van de sprookjes in *Most Magyarul!* en van andere teksten en het werken aan mijn thematische woordenlijsten.

Gezicht op Boldogasszonyfa, Somogy megye

Na enige omzwervingen kwam ik via een collega aan het adres van haar zus en zwager in **Boldogasszonyfa**. Zij hadden daar een huis en woonden er permanent. Zij zouden in het dorp voor mij hun licht gaan opsteken. Al snel bleek, dat er een mogelijkheid was om in het plaatselijke pension-restaurant mee te lopen. Met de eigenaar **Sándor Sitú** maakte ik de afspraak dat ik in ruil voor hand- en spandiensten gratis eten en onderdak zou kunnen krijgen. Een belangrijk voordeel vond ik, dat het dorpje in de **Somogy**-regio lag. Ik had veel gehoord over dit deel van Hongarije, maar was er nog nooit geweest. Voor de invulling van mijn eerste week

besloot ik een beroep te doen op **Ágnes Vida** uit Budapest, bij wie ik in 2004 taallessen had gevolgd (zie **Most Magyarul! 30**). Met haar onderhoud ik sinds onze kennismaking een regelmatig mailcontact in het Hongaars, waardoor ik goed bij de les blijf. Zij stemde in met mijn plan voor een serie conversatielessen aan de hand van door mij gekozen thema's.

Tegen de tijd dat de taalvakantie nadert, krijg ik natuurlijk zoals gewoonlijk de kriebels. Je wilt je zo goed mogelijk voorbereiden om niet meteen als je uit het vliegtuig stapt met je mond vol tanden te

staan. Ik bestudeer het mapje met dagelijkse uitdrukkingen die ik in de loop van de tijd heb verzameld en ook verdiep ik mij in veelgebruikte woorden in de horeca. Op zondag 6 augustus land ik voor de derde zomer in **Budapest** en evenals de vorige keren vind ik het weer een opwindend moment. Ik ervaar mijn verblijf in Hongarije nog altijd als een avontuur. Van het oude vliegveld **Ferihegy 1** met zijn ouderwetse, Oostblokachtige sfeer blijkt inmiddels niets meer over, de modernisering gaat door. Na een eerste dag van drie uur converseren in het Hongaars ben ik behoorlijk moe. Maar het feit dat

Ágnes en ik elkaar al kennen en via e-mail veel contact hebben gehad, vergemakkelijkt de communicatie en in de loop van de week kom ik steeds beter op dreef. We praten over muziek, eten, werk en het gezin aan de hand van vragen of korte teksten. Extra nadruk ligt op het gebruik van **kötőszavak** (verbindingswoorden). Natuurlijk is het ook van belang om te praten met buitenstaanders. Daarom heb ik wat interviews met onder andere de kok van het boothotel waar ik logeer en met personen uit haar netwerk. Tijdens mijn verblijf ontdek ik nieuwe plekken in Budapest, zoals de **Pál-Völgyi Barlang**, een indrukwekkende grot, waar ik in gezelschap van louter Hon-

garen word rondgeleid langs onderaardse gangen en 'ka-mers' met prachtig gevormde stalagmieten en stalactieten. Deze grot in de heuvels van Buda maakt deel uit van het **Nationale Park Duna-Ipoly** en vormt echt een aanrader voor de bezoeker die eens iets anders wil zien dan de gebruikelijke bezienswaardigheden. En zo ben ik, gewapend met een week spreekervaring en een **oklevél** (getuigschrift), helemaal klaar voor mijn taalstage in **Boldogasszonyfa**. In een uitgebreide bijlage geeft Ágnes in het Hongaars een positieve beschrijving van mijn niveau en mijn vorderingen. Ook krijg ik adviezen voor verdere verbeteringen (o.a. het gebruik van de bepaalde vervoeging, het gebruik van meervoud na hoeveelheden). De laatste dag in Budapest gebruik ik om eens de sfeer te proeven van het befaamde **Sziget**-festival op het **Óbudai Sziget**. Hier ontdekte ik in de **Cigány Sátor** (zigeunertent), dat de bijna vergeten Hongaarse volksmuziek-groep **Bogyiszló** nog steeds bestaat en in goede vorm verkeert, maar dat is weer een ander verhaal.

aan het Balatonmeer. Het restaurant van Sándor en Klári ontleent zijn naam en waarschijnlijk ook veel klanten aan deze weg en heet dan ook **67-es Panzió és Vendéglő**. Ik word allervriendelijkst ontvangen en maak kennis met de familie en het personeel. Boven het restaurant zijn enige kamers, waar vooral Nederlanders blijken te overnachten, die bezig zijn met het verkennen van de huizenmarkt of met het verbouwen van hun nieuwe woning. Alles ziet er nieuw en keurig verzorgd uit en ik voel me al snel thuis bij deze gastvrije en hardwerkende mensen. Sándor is enige jaren geleden bewust op kleine schaal begonnen met zijn bedrijf. Omdat het al snel een groot succes was moest hij gaan uitbreiden om de capaciteit te vergroten: op het omliggende terrein staan nu ook twee huisjes en een overdekt terras op een eilandje. Al met al een onderneming, die respect afdwingt.

Mijn stagedagen zien er ongeveer als volgt uit: 's ochtends werk ik mee in de keuken en het restaurant, 's middags, als het minder druk is, verken ik de omgeving en 's avonds help ik weer in en om het restaurant. De nieuwe woorden, die ik al doende leer schrijf ik op en bespreek ik 's avonds met Sándor. Ik probeer ze in de dagen erna weer te gebruiken in contacten met de personeelsleden. Het is in het begin wel wennen, met name op de momenten, dat ik geacht word snel te reageren

www.67-espanzio.hu

tekst Gerard Wesselijs
foto's Gerard Wesselijs, Willem Dassen
illustraties Merel Dekker

tijdens een bestelling, terwijl ik nog niet echt vertrouwd ben met alle woorden en handelingen. De directe contacten met inheemse klanten zijn daarom ook schaars en iets te hoog gegrepen met zo'n korte inwerktijd. Overigens zijn de meeste klanten Hollanders uit de omgeving, met wie ik uiteraard ook contact heb. Ik krijg een beeld van het leven van deze 'immigranten' en zij zijn verbaasd hier iemand te treffen, die er alleen komt om de taal te leren en niet om een huis te kopen.

Boldogasszonyfa

Boldogasszonyfa is een landelijk gelegen lintdorpje in een beekdal, het deed mij een beetje aan Zuid-Limburg denken. In de heuvelrij langs het dorp liggen op de zuidhelling de wijngaarden van de inwoners met kleine wijnhuisjes. Mijn tipgevers Ria en Theo, bij wie ik regelmatig even langs ga, hebben achter hun erf ook een wijntuin en huisje met een wijnkelder. Hoewel ik helaas te vroeg ben om de oogst mee te maken heb ik wel hun zelf gemaakt witte wijn geproefd en goed bevonden.

Op bezoek in de wijnkelder van Theo & Rita

Behalve de directe omgeving bezoek ik ook de elegante en mooi opgeknapt binnenstad van Kaposvár (voor mij een verrassing) en Szigetvár met de legendarische burcht. Onderweg doet de bus via doodlopende weggetjes allerlei schilderachtig wegdromende dorpjes aan. Echt een gebied om nog eens terug te komen. 's Avonds geniet ik van de heerlijke maaltijden die de keukenploeg in een toch vrij kleine ruimte met veel verve bereidt. Sándor zie ik zelden een maaltijd nemen, hij is altijd bezig en beperkt zich ertoe regelmatig een falat (hapje van het één of ander) te pakken.

Door de taalstage wordt het voor mij steeds gewoner om Hongaars te spreken en maak ik kennis met veel nieuwe woorden, uitdrukkingen en gewoonten. Een prachtig woord waar ik vaak over struikel is bijvoorbeeld: **szénsavas ásványvíz** (mineraalwater met koolzuur). Natuurlijk probeert men mij ook een 'vies' woord als **'k-rva' (k~ meleg van)** aan te smeren, wat dat betreft gaat het in alle landen hetzelfde. Eigenlijk zou je zoiets veel vaker moeten doen en een langere periode achter elkaar. Toch keer ik na een goed bestede week tevreden terug naar Budapest met onder andere een fles

Het tienjarig jubileum van **Most Magyarul! Honga-rije Magazine** werd vorig jaar gevierd met een Nederlandse tournee van de Hongaarsstalige zangeres Annamari Dancs uit Transsylvanië. Zelf was zij toen precies tien jaar als zangeres actief. Ter gelegenheid van dat jubileum is nu een cd verschenen die een overzicht biedt van haar carrière tot dan toe. De muziek is het best te omschrijven als licht dansrepertoire. Dancs' stem wordt meestentijds omlijst door een elektronisch vormgegeven begeleiding. Een enkele keer

Nieuwe cd Dancs Annamari 'Best of 1996-2006'

hoor je een akoestische gitaar of percussie om het klankbeeld wat extra ruimte te geven, maar de instrumentatie komt doorgaans toch uit toetsenborden en schakelkastjes. Daarmee sluit ze aan op huidige trends in de pop. Het is ook een geluid dat eenvoudig te reproduceren is bij optredens. Jammer is wel dat ze haar stemgeluid zo bijna steeds in een kunstmatige omgeving plaatst. Zoals bezoekers van haar concerten vorig jaar hebben kunnen horen heeft ze een stem die van zichzelf uitstekend klinkt. Ze heeft geen digitale poetsbeurten nodig om zuiver te zingen en haar stem een krachtig timbre te geven. Haar stem en glasheldere dictie komen op deze cd prima uit de verf, maar een nummer als **Minden vagy semmi** is een welkome toevoeging tussen het gepolijste middle-of-the-road geluid

Nieuws over 'onze' jubileumzangeres

De nieuwe cd is een heerlijk overzicht van tien jaar Annamari Dancs en bevat haar successongs van afgelopen de tournee als **Édesanyám**, **Don Juan**, **Gondolj rám!** en **Megtalálatalak**, maar ook een paar nummers van recentere datum, waaronder Annamari's jongste hit **Az a szép**. Ook bevat het album het nummer **Seherazádé**, waarvan zij dit voorjaar in Tunesië een videoclip gaat opnemen.

Evenals tijdens de tournee in het najaar van 2006 staan de teksten van de (meeste) liedjes op de site www.hongaarsconcert.nl. Voor de gelegenheid hebben wij het aanbod uitgebreid. Voor bestellingen van deze nieuwe cd zie blz. 26. ■

Magyarország, a vizontlátásra!

67-es Panzió és Vendéglő,
7937 Boldogasszonyfa, Petőfi u. 54. Hongarije
www.67-espanzio.hu

Sándor (links) en Gerard Wesselius

Bea Palya verbluffend, overweldigend

Van 4 tot 13 maart was de Hongaarse zangeres **Beáta Palya** in Nederland. Tijdens haar toernee verrasten zij en haar begeleidingsband het Nederlandse publiek met boeiende en meeslepende concerten vol van bezieling, creativiteit, en vitaliteit. Hoewel Beáta zich de laatste jaren snel ontwikkelt, blijft de Hongaarse volksmuziek hoorbaar haar basis. Tijdens haar laatste concert in het BIM-huis te Amsterdam groeide haar mix van Folk, Jazz en Gypsy-musiek uit tot een fascinerend en swingend geheel, waarin zij en haar band zich merkbaar als een vis in het water voelen. Voeg daarbij haar nu weer ontwapenende en dan weer uiterst geconcentreerde presentatie en je blijft als toeschouwer verbluft achter. Hier gebeurt iets nieuws en het is authentiek was mijn eerste reactie. Tijdens een interview, dat ik met Beáta had in Haarlem vertelde ze, dat ze veel inspiratie heeft geput uit haar zojuist voltooide cd. Met de Hongaarse volksmuziek als

'roots' ontwikkelt ze haar repertoire en blijft ze op zoek naar nieuwe impulsen. Creatieve vrijheid is voor haar heel belangrijk. Niet voor niets heet haar cd uit 2003 **Ágról ágra** (van tak naar tak). Als er in de wereldmuziek zoiets als een X-factor bestaat, dan heeft Beáta Palya die. Wie haar gemist heeft, krijgt in augustus dit jaar een herkansing. Zie www.hongaarsconcert.nl. ■

Gerard Wesselius

Foto · Edwin van Schie